

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului

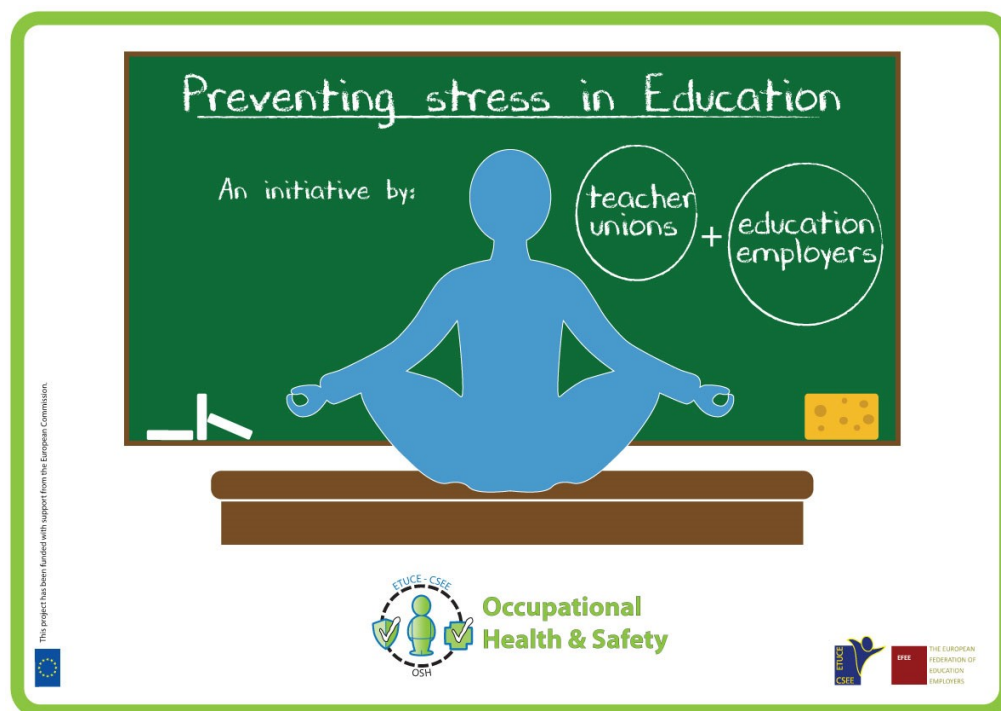
Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă

Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

PARTENERI SOCIALI CARE PROMOVEAZĂ LOCURI DE MUNCĂ DECENTE ÎN SECTORUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI PENTRU O VIAȚĂ DE LUCRU MAI SĂNĂTOASĂ

Raport de studiu de caz: **GERMANIA**

Noiembrie 2015

Proiectul este susținut științific de FFAW (Freiburg Research Centre for Occupational Sciences - Centrul de Cercetare pentru Științe Profesionale din Freiburg) și ISTAS (Instituto Sindical de Trabajo, Ambiente y Salud.)

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului

Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă

Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului

Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă

Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

Cuprins

1. NOTE DE TEREN.....	4
2. CONTEXTUL DE ȚARĂ.....	4
3. FACTORI DE STRES	5
4. BUNE PRACTICI	7
5. CONCLUZII	9
6. ANEXĂ	11
Anexă 1: Membrii delegației de studiu	11
Anexă 2: Studiu de caz	11

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului

Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă

Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

Grupul consultativ de proiect ETUCE (Comitetul Sindical European pentru Învățământ) – EFEE (Federația Europeană a Angajatorilor din Învățământ) dorește să mulțumească membrilor delegației locale de studiu și tuturor persoanelor intervievate în Germania pentru timpul acordat și ospitalitatea de care au dat dovadă.

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului
Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă
Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

1. NOTE DE TEREN

Între 1 - 4 noiembrie 2015, o delegație de studiu a vizitat două locuri diferite.

„Städtische Gemeinschaftsgrundschule Richterich” este situată în zona suburbană a orașului Aachen. Are 230 de elevi (108 fete și 122 băieți) cu vârste de 5-10 ani în 9 clase, la care predau 14 profesori (13 femei și 1 bărbat). Școala nu primește nicio finanțare specială pentru a preveni stresul legat de locul de muncă, dar profesorii beneficiază de formare. Școala este complet finanțată de stat și statutul socio-economic al familiilor din zonă este, în general, ridicat. Aici au fost intervievați directorul școlii, directorul adjunct și trei cadre didactice.

„Ganztageshauptschule Kogelshäuserstraße” este o școală secundară inferioară din Stolberg. Are 258 de elevi (105 fete și 153 băieți) cu vârste de 13-18 ani în 11 clase, la care predau 24 profesori (12 femei și 12 bărbați). Această școală este situată într-un oraș mic, într-o zonă de condiție socio-economică scăzută și medie. Este finanțată integral de stat și oferă formare pentru profesori în scopul educării elevilor cu nevoi speciale și mai ales pentru a promova sănătatea și echilibrul între viața profesională și cea personală. Școala și-a elaborat o politică specifică de prevenire a stresului și oferă cadrelor didactice formare adecvată. Aici au fost intervievați directorul școlii, directorul adjunct, cinci cadre didactice și un asistent social.

Pe lângă directorii și profesorii din două școli din Renania de Nord-Westfalia, delegația de studiu ETUCE/EFEE a avut ocazia să intervieveze reprezentanți ai sindicatului profesorilor Verband Bildung und Erziehung (VBE), o delegație din partea Ministerului Școlilor și Educației din Renania de Nord-Westfalia și câțiva reprezentanți ai autorităților locale.

Un cercetător a efectuat interviuri de grup semi-structurate și, la sfârșitul fiecărui interviu, membrii delegației de studiu au putut adresa mai multe întrebări în conformitate cu orientările convenite în cadrul reuniunilor grupului consultativ. Toate interviurile au avut loc într-un mod constructiv, într-un mediu informal, care să permită realizarea obiectivelor studiului de caz, adică studierea contextului sistemului german de învățământ, precum și obținerea de informații documentate privind bunele practici în prevenirea riscurilor psihosociale și combaterea stresului legat de locul de muncă în școli.

2. CONTEXTUL DE ȚARĂ

Germania este o federație formată din șaisprezece state numite landuri („Länder”). Deoarece aceste landuri (ca și miniștrii învățământului și ai afacerilor culturale din acestea) sunt autonome în materie de învățământ, structurile școlare din Germania pot varia în mare măsură, iar calificările privind rezultatele elevilor și formarea cadrelor didactice s-ar putea să nu fie toate la același standard. **Renania de Nord-Westfalia, unde au avut loc interviurile, este cel mai populat stat al țării, având peste de 18 milioane de locuitori.**

De la testele PISA 2000, sistemul de învățământ inițial pe trei niveluri a suferit modificări semnificative. Sistemul cu un ciclu secundar inferior (Hauptschule), care oferă calificative de admitere în pregătirea vocațională, un ciclu secundar intermediar (Realschule), care oferă o diplomă de absolvire a ciclului secundar (mittlere Reife) și un ciclu liceal (Gymnasium) care oferă

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului

Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă

Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

calificative de admitere la universitate (Abitur), devenit un punct central al politicii din domeniul învățământului. Deoarece majoritatea părinților de astăzi doresc participarea copiilor lor la Abitur (clasele a XII-a/XIII-a) sau cel puțin ca aceștia să obțină o diplomă de absolvire a ciclului secundar (mittlere Reife după clasa a X-a), foarte puțini optează pentru învățământul secundar inferior. **Prin urmare, în cele mai multe landuri a apărut un sistem cu două niveluri, deși Renania de Nord-Westfalia încă oferă forma de învățământ secundar inferior.** Există, de asemenea un sistem de școli pentru copiii cu nevoi speciale. În statele din zonă, unele sunt sub amenințarea de a fi divizate sau închise treptat. Acesta este cazul, de exemplu, în Renania de Nord-Westfalia.

Din 2010, este nevoie ca toți profesorii stagiați să obțină o diplomă de la o universitate. Pentru un post de profesor este necesară obținerea unei diplome de master cu 300 de credite. Perioada de studiu este urmată de un stagiu obligatoriu pentru toate tipurile de școli (12-18 luni). Ulterior există atât cursuri individuale pe teme cheie, cum ar fi învățarea în grupuri cu aptitudini diverse, învățarea digitală etc., cât și cursuri de formare în școală pe teme specifice școlii. Cu toate acestea, se manifestă tendința de reducere a programelor de formare avansată din motive bugetare.

În Renania de Nord-Westfalia sunt 156.625 de cadre didactice, 71% fiind de sex feminin. 58.187 dintre cadrele didactice lucrează cu normă parțială, din acestea 87% fiind de sex feminin. Media de vârstă a personalului didactic este printre cele mai ridicate din Europa. **Unul din doi profesori are vârsta de minim 50 de ani, în timp ce mai puțin de 10% au vârste sub 30 de ani.** În prezent, numărul cadrelor didactice care se pensionează anual este mai mare decât cel al cadrelor nou-angajate. Există, de asemenea, o lipsă de personal pentru materii precum matematică și științe, în special, dar și pentru artă, muzică, sport și educație religioasă.

Majoritatea cadrelor didactice sunt funcționari publici. Având acest statut de angajare, profesorii nu trebuie să se teamă că vor deveni șomeri. Salariile profesorilor variază foarte mult. De exemplu, cadrele didactice din școlile primare sunt plătite mult mai puțin decât cele din învățământul secundar. De asemenea, cadrele didactice din școlile primare și cele din ciclul secundar inferior au și cel mai mare număr de ore de curs: 28 pe săptămână (o oră de curs aici înseamnă 45 de minute). În celelalte școli din învățământul secundar, numărul orelor de predare obligatorii este de 24-26, iar la liceu, 23-24 ore. Profesorii trebuie să se ocupe de pregătirea și urmărirea cursurilor, să dea note la examene, să țină legătura cu părinții, să efectueze activități de perfecționare, să evalueze elevii, să furnizeze statistici etc. Prin urmare, ei lucrează în total la fel de multe ore ca orice angajat din sectorul public, și anume 39-41 de ore pe săptămână (ore de 60 de minute).

Directorii de școli sunt, de asemenea, obligați să predea, chiar dacă au alocate mai puține ore, ca să aibă timp pentru activitatea de conducere. Când directorii de școală se pensionează, este adesea dificil să se găsească succesori deoarece solicitările manageriale suplimentare par a fi relativ mari în comparație cu recompensele adiționale, cum ar fi un salariu mai mare.

3. FACTORI DE STRES

De la testele PISA 2000, s-au convenit multe reforme școlare, printr-o abordare de sus în jos. Exemplele includ extinderea școlilor cu cursuri pe toată durata zilei, dezvoltarea de profiluri specifice școlii, introducerea de comparații de performanță centralizate, abandonarea notelor

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului

Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă

Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

scrise în favoarea certificărilor verbale, o creștere a responsabilităților de diagnosticare, precum și evaluarea internă și externă a școlilor. Deși numărul de ore contractate a rămas același, noile inițiative precum acestea trebuie să fie executate și sarcinile trebuie să fie îndeplinite într-un interval de timp „teoretic” sau trebuie să fie realizate în afara orelor contractate. **Acest lucru conduce la creșterea solicitărilor cantitative cu prea puțin „timp pentru predare” și, pentru mulți profesori, la conflicte chiar mai accentuate legate de echilibrul din viața profesională.**

Ca urmare a schimbărilor demografice din Germania, se constată o diminuare a numărului de elevi. În Renania de Nord-Westfalia numărul de elevi este în scădere în multe regiuni rurale, în special, dar în creștere în zonele urbane. Numărul de elevi din familiile de migranți crește în mod constant. În unele școli, proporția de elevi proveniți din familiile de migranți este aproape de 80%. Deoarece zonele de captare pentru învățământul primar au fost relaxate în ultimii ani, familiile cu câștiguri mai mari își trimit copiii la școli primare cu mai puțini copii de migranți sau din medii sociale problematice. Această tendință continuă în școlile secundare inferioare și școlile medii/secundare. Înseamnă că profesorii trebuie să facă față într-o măsură tot mai mare unor culturi și religii diferite în unele școli, precum și unui număr mare de elevi dificili adunați la un loc. Acest tip de segregare este reflectat de atitudinea părinților, a căror implicare în viața școlară este fie excesivă, fie insuficientă. Situația este agravată de școlarizarea incluzivă, adică profesorii sunt nevoiți să predea în aceeași clasă copiilor cu sau fără dizabilități. În timp ce școlarizarea incluzivă afectează un număr tot mai mare de cadre didactice, doar generația de profesori tineri este instruită să se ocupe de clase cu capacități mixte. Deoarece instruirea la locul de muncă este inadecvată, mulți profesori se străduiesc să îndeplinească o multitudine de roluri la cursuri. **Acest lucru poate duce la conflicte de rol, solicitări emoționale și profesionale ridicate, care pot fi înrăutățite în cazul școlilor dotate necorespunzător.**

Diversitatea crescândă a elevilor necesită cooperarea susținută între cadrele didactice, asistenții sociali, profesorii pentru elevi cu nevoi speciale și psihologii școlari. Nu toate școlile au lucrători suplimentari, cum sunt cei enumerați mai sus, iar atunci când există, sunt de multe ori prezenți doar pentru câteva ore. În multe școli mici, în special la nivel de învățământ primar, nu există secretar sau secretar cu normă întreagă. Posturile de îngrijitori pot fi comasate din motive de costuri, școlile comandând servicii de îngrijitori doar la cerere specială. Ca urmare, cadrele didactice încearcă să elimine personal aceste lacune. Dar mulți profesori nu sunt obișnuiți să solicite ajutor sau să vorbească despre problemele lor în mod deschis, astfel încât **în școli se întâlnește un sprijin social redus, legături insuficiente cu colegii, o lipsă de feedback regulat și un sentiment de apartenență la comunitate scăzut.**

În 2008, Ministerul Educației și Afacerilor Culturale din Baden-Württemberg (un alt stat din zonă), în colaborare cu sindicatele profesorilor VBE, Gewerkschaft für Erziehung und Wissenschaft (GEW), Philologenverband (phv) și Berufsschullehrerverband (BLV), a lansat un studiu de cercetare de risc în 4200 de școli. Efectuat de centrul de cercetare Freiburg pentru științe profesionale (FFAW) și pe baza chestionarului psihosocial Copenhaga (COPSOQ), a fost unul dintre cele mai mari studii din lume privind sănătatea cadrelor didactice (55.000 de cadre didactice chestionate, cu o rată de răspuns de peste 50%). Comparativ cu un eșantion global de profesii, învățământul a fost asociat cu tensiuni emoționale puternice. Cu toate acestea, posibilitățile de influență și de dezvoltare au avut valori pozitive remarcabile. Modelele de regresie, cum este ancheta din 2008, pot evidenția factori dăunători, precum și factori de protecție care se corelează cu sănătatea. Aceștia se pot chiar compensa între ei: de exemplu, profesorii au tendința de a nutri

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului

Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă

Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

o satisfacție relativ mare în ceea ce privește la locul de muncă, dar suferă de simptome de epuizare și de stres cognitiv în același timp. Cei mai importanți cinci factori pentru simptomele de stres cognitiv au fost: **niveluri ridicate de conflict legal de echilibrul viață profesională-viață personală, comportament necorespunzător în sala de clasă, tensiuni legate de zgomot și voce, precum și niveluri relativ scăzute de claritate a rolului și semnificație a muncii**. Desigur, pe lângă imaginea de ansamblu, aceste rezultate diferă din cauza unor factori de bază, cum ar fi tipul de școală; de exemplu, tensiunea legată de zgomot și voce este cea mai mare la școlile secundare, dar mai redusă la școlile primare și vocaționale. În consecință, este important să avem o evaluare individuală a riscurilor pentru fiecare școală în parte, așa cum este aici, unde ar putea fi introduse măsuri de îmbunătățire a sănătății profesorilor.

4. BUNE PRACTICI

Evaluări ale riscurilor bazate pe COPSOQ sunt în prezent efectuate de FFAW în Renania de Nord-Westfalia. VBE și GEW (cele două sindicate din învățământ principale din Germania) au cerut Ministerului Școlilor și Educației să **se concentreze asupra dificultăților psihosociale cu care se confruntă profesia de cadru didactic, printr-o inițiativă comună**. Acestea urmăresc să ajute școlile să elaboreze măsuri pentru rezolvarea problemelor psihosociale, susținute profesional de psihologi și medici externi specializați în medicina muncii din cadrul BAD Gesundheitsvorsorge und Sicherheitstechnik (GmbH).

În plus, **VBE a dezvoltat concepte diferite pentru a oferi sprijin profesorilor la nivel de comportament și organizațional**. De exemplu, există un jurnal online, pe care cadrele didactice îl pot utiliza pentru a monitoriza stresul de la locul de muncă, în colaborare cu Universitatea din Luneburg, un serviciu psihologic implementat prin formare în colaborare cu mai multe universități (inclusiv cele din Potsdam și Bremen) și „zile pentru sănătatea profesorilor”, toate fiind oferite pentru a ajuta la combaterea stresului etc. Există, de asemenea, multe seminarii de formare aprobate drept cursuri de formare avansată de ministerul landului. Unul dintre acestea este un seminar de gestionare a timpului, care nu numai că își propune să ajute profesorul individual să își organizeze timpul, dar și să organizeze programul școlii ca un întreg.

Ministerul Școlilor și Educației din Renania de Nord-Westfalia a desfășurat un program privind Educația și Sănătatea „Bildung und Gesundheit” (BuG) în colaborare cu un fond de asigurare pentru accidente și fonduri de asigurări de sănătate. Acest program se concentrează pe profesori, părinți și elevi ca grup și își propune să le ofere îndrumări, astfel încât școlile să devină „școli sănătoase”. Un aspect se referă la oferirea de finanțare, celălalt are în vedere organizarea unei pregătiri speciale, dar în orice caz trebuie să fie reflectate nevoile școlilor individuale. Deoarece, programul necesită standarde de înaltă calitate, școlile participante pot fi văzute ca parte a unei rețele de bune practici.

La nivel local au existat numeroase exemple de bune practici raportate de intervievați, menite să reducă stresul profesorilor care derivă în moduri mai mult sau mai puțin directe din evoluțiile condițiilor de lucru care sunt descrise mai sus.

Conducere orientată către profesor/predare: Directorii de școală își îndeplinesc rolul mai degrabă ca îndrumători decât ca inspectori. Astfel, sunt ușor de contactat de membrii personalului, aceștia putând ajunge la ei oricând au o problemă care necesită asistență imediată. Prin asumarea cu

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului

Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă

Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

sinceritate a solicitărilor formulate de profesori și oferirea de feedback clar, se creează o atmosferă de încredere și echitate. Această cultură a transparenței ajută la descoperirea eventualelor probleme structurale și subiectele preferate pentru zilele de instruire, în scopul dezvoltării holistice a competențelor individuale ale profesorilor și personalului. De asemenea, directorul de școală tinde să intervină în mod activ atunci când profesorii și părinții sunt în conflict. Acest lucru arată sprijin pentru personal pe de-o parte și poate ajuta, pe de altă parte, ca toate părțile implicate să se înțeleagă (din nou) într-un mod mai constructiv.

Director de școală: „Îmi văd rolul ca susținător al profesorilor pentru a-i ajuta să-și dezvolte noi aptitudini și să-și îmbunătățească activitatea ca urmare a unui mediu de lucru eficient.”

Profesori: „Am avut discuții dificile cu părinții despre educație. Intervenția moderatoare a directorului școlii ne dă sentimentul că nu suntem singuri și ne încurajează să ne susținem opiniile.”

Team building/participare/identitate corporativă: Directorului de școală îi este permis să își aleagă personalul didactic pentru a-și construi echipa „proprie”. Dar acest lucru se poate referi și la participarea cadrelor didactice, de exemplu, prin discutarea dificultăților cu tot personalul pentru a vedea cum pot fi împărtășite experiențele și cine poate contribui la îmbunătățirea lucrurilor. Profesorii sunt, de asemenea, încurajați să-și facă reciproc vizite la clase (învățare reciprocă). Într-un sens tehnic aceasta asigură că profesorii predau același conținut, de exemplu, prin întocmirea de teste de clasă la niveluri de dificultate comparabile. Prin stabilirea unor reguli comune de învățământ se asigură că școlile sunt identificate ca un cadru corporativ și nu ca un amestec de preferințe personale ale profesorilor. Elevii află mai ușor ce comportament se așteaptă de la ei și profesorii sunt respectați ca membri ai unei unități mai mari.

Director de școală: „Deoarece profesorii sunt obișnuiți să lucreze într-un mod extrem de autonom, am abordat presiunile legate de acest lucru demonstrând nu numai că își pot împărtăși problemele, dar și că pot găsi soluții împreună.”

Profesor: „După o anumită ezitare, am aflat că, atunci când respectăm regulile pe care le-am stabilit ca o echipă, nu numai că vom fi mai respectați, dar de asemenea stima de sine și sprijinul social cresc.”

Distribuția muncii/acuratețea rolurilor/noi oferte: Aici, munca administrativă de zi cu zi efectuată anterior de către profesori, de exemplu, urmărirea elevilor absenți, a fost dată în sarcina secretarilor, pentru a permite cadrelor didactice să se concentreze asupra predării. Angajarea unui asistent social servește aceluiași scop: se ocupă de conflictele între elevi, profesori și/sau părinți atunci când acestea nu pot fi rezolvate de către cadrele didactice singure, de exemplu, în cazul în care profesorul este implicat (profesorii sunt implicați) în conflicte sau în cazul în care există medii sociale dificile în familiile elevilor. De asemenea, asistenții sociali colaborează cu biroul pentru bunăstarea tinerilor. Este important ca școala să decidă de ce anume are nevoie, dacă să recruteze mai multe cadre didactice sau un asistent social în loc. Asistența poate fi, de asemenea, furnizată din surse externe, de exemplu, persoane care sunt contractate de școli și bugetele speciale pentru aceste probleme. Într-un sens mai degrabă medical, un fizioterapeut poate fi angajat pentru a instrui elevii și profesorii (de exemplu, această activitate poate fi finanțată prin programul BuG, a se vedea mai sus).

Director de școală: „Personalul auxiliar nedidactic oferă cadrelor didactice posibilitatea de a se concentra pe misiunea lor principală, care este educarea elevilor.”

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului

Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă

Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

Profesori: „Am fost sceptici la început, legat de faptul că un asistent social s-ar putea descurca mai bine decât noi, dar apoi am văzut că ne scutește de un stres, deoarece face lucruri care într-adevăr într-adevăr ne solicită prea mult sau ne depășesc posibilitățile.”

Aranjamente noi privind timpul: Gestionarea eficace a timpului în școli ar trebui să combine în mod eficient dorințele profesorilor și nevoile organizaționale. Într-o școală vizitată, directoarea adjunctă avea o calificare specială pe această temă. Ea era, de asemenea, instructor pentru profesori din partea VBE (a se vedea mai sus). Ea și directorul școlii se întâlnesc săptămânal pentru a actualiza orarul școlii. La începutul anului școlar, cadrele didactice pot indica orele de lucru preferate. Pentru a menține un echilibru între viața profesională și cea privată a personalului și pentru a preveni epuizarea, regimul de timp era strict; astfel, ședințele cadrelor didactice erau scurte și nu erau planificate la sfârșitul zilelor lucrătoare lungi. În altă școală, orarul școlii a fost schimbat în mod semnificativ: directorul școlii a decis împreună cu personalul să înceapă lucrul mai târziu, să ia pauza de prânz mai devreme și să facă pauze mai lungi.

Directorul adjunct al școlii: „Am văzut că evenimentele erau programate la ore foarte nepotrivite, precum ședințe interminabile și planuri neclare. Orarele și programele clare sunt un semn de respect pentru activitățile altora.”

Profesor: „Lucram împotriva nevoilor noastre interioare și ale elevilor. După reorganizare, orele de școală se potrivesc mai bine cu nevoile noastre fizice și ușurează echilibrarea vieții profesionale cu cea personală”.

Investiții în clădiri/echipamente: O școală care urmează să fie închisă va fi transformată într-un alt tip de școală. Aceasta a fost o bună ocazie pentru administrația locală să remobileze și să achiziționeze noi echipamente, pe baza experiențelor actuale ale profesorilor. În plus, școala a solicitat finanțare de la programul BuG (a se vedea mai sus) în scopul amenajării de săli pentru contemplare, sport, nevoi sociale, ore la fizioterapeut și muncă netulburată. Deoarece finanțarea din acest program a solicitat, de asemenea, ca personalul să ia parte în mod regulat la sondaje de autoevaluare, efectele pozitive ale acestor măsuri au fost consemnate în documente.

Director de școală: „Sălile separate și frumos decorate pentru profesori îi ajută să se calmeze și să se relaxeze departe de nivelul de zgomot foarte ridicat din sălile de clasă.”

Profesori: „Sunt încă multe lucruri de făcut acasă, dar locuința nu mai este locul unde se desfășoară conflictul dintre dorința de relaxare și solicitările de la serviciu.”

5. CONCLUZII

Măsurile de reducere a stresului și îmbunătățire a sănătății sunt diverse și adesea descrise ca „doar câțiva pași mici” de către cei intervievați. Dintr-o perspectivă mai largă, mulți dintre acești pași pot fi văzuți ca mișcări care fac parte dintr-o schimbare culturală a rolului profesorilor la școală de la persoană individuală pricepută la toate la cel de profesor membru al echipei. Acest lucru este demonstrat atunci când un director de școală spune că „întotdeauna mă gândesc la ce aș putea să fac pentru a le oferi profesorilor mei un mediu de lucru care să le permită să facă o treabă bună.” Răspunsurile cadrelor didactice la această abordare au fost, de exemplu, că „a fost, desigur, neobișnuit să facem vizite la orele colegilor noștri, dar am constatat că munca noastră devine mai ușoară atunci când reflectăm împreună asupra rolului nostru.”

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului

Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă

Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

În afara acestor atitudini și a dorinței esențiale de a face schimbări, există unele condiții structurale care cresc șansele de reușită ale intervențiilor: posibilitatea de a construi o echipă eficientă, de exemplu, prin selecția efectuată de directorul școlii; strategii de formare avansate ale și pentru directorii de școli și profesori (abilitare); imagini clare ale celor responsabili și ale celor care ar trebui să fie responsabili și pentru ce anume (distribuția muncii); timp suficient pentru formare și finanțare pentru echipamente (fie că este vorba de inițiative ale sindicatelor, angajatorilor sau comune); rețele profesionale pentru a învăța de la alte școli (bune practici).

În sfârșit, trebuie menționată o sursă foarte importantă de îmbunătățire. La baza aproape a oricărei măsuri - indiferent dacă au fost necesari bani sau nu - s-a aflat interesul personalului pentru propria stare de sănătate. Acest interes poate apărea în mod reactiv, atunci când prezintă simptome de suferință și își iau concedii medicale (modul rău) sau din cercetarea sistematică și preventivă a riscurilor (o modalitate mult mai bună).

Proiect de cercetare privind inițiativele comune de prevenire a stresului
Parteneri sociali care promovează locuri de muncă decente în sectorul învățământului pentru o viață de lucru mai sănătoasă
 Acest proiect este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene. Numărul Acordului de finanțare: VS/2015/0030.

6. ANEXĂ

Anexă 1: Membrii delegației de studiu

Ute Foit VBE, Germania (ETUCE)

Sarah Lyons NUT, Regatul Unit (ETUCE)

Stéphane Vanoirbeck SEGEC, Belgia (EFEE)

Sarah Kik, EFEE

Susan Flocken, ETUCE

Katharina Lenuck, ETUCE

Clara Llorens, ISTAS (cercetător)

Wouter Massink și Otilia Babara, Massink Media (echipa de filmare)

Anexă 2: Studiu de caz

Case study in Germany: Agenda, key actors and informants		
DAY	HOUR	ACTIVITY
02.11. 2015	9:00 - 9:30	Visit to Primary School Richterich, Grünenthaler Str. 2, 52072 Aachen, www.ggs-richterich.de
	9:30 - 11:00	Interview with the school leader Mr. Funk and vice-principal Ms. Engel
	11:30 - 13:00	Interview with teachers
	15:00 - 17:00	Welcome words from Ms. Marga Bourceau, VBE-chair of Städteregion Aachen and talk on the basis of the German background information with Mr. Udo Beckmann (Federal Chairman VBE)
	18:00 - 19:00	Session - Conclusion of the day
03.11. 2015	9:00 - 9:30	Visit to Ganztagschule Kogelshäuserstr. 45, 52222 Stolberg, www.kogelschule.de
	9:30 - 11:00	Interview with school leader Ms. Zilligen and member of extended school leading-team Mr. Einars
	11:00 - 11:30	Talk to school board director Mr. Müllejans and head of the department for regional development, education, youth and culture, Mr. Terodde, mayor of Aachen, Mr. Grüttemeier and Head of School Administration Stolberg Ms. Jansen
	11:30 - 13:00	Talk to secretary of state of the ministry for school and training North Rhein Westphalia Mr. Hecke and presentation of the ministry's programme Bildung und Gesundheit (BuG) by Dr. Reinink
	14:00 - 15:30	Interview with elected teachers
	17:00 - 18:00	Session - Conclusion of the day and the German Case Study